

2.1. Retsplejerådets overvejelser og indstilling

Retsplejerådet har overvejet, om de nugældende regler i retsplejelovens kapitel 48 burde suppleres med en bestemmelse, som giver fogedretten adgang til efter anmodning at fremtvinge efterlevelsen af en handlepligt ved hjælp af tvangsbøder, således som det allerede kendes for så vidt angår håndhævelse af bestemmelser om forældremyndighed og samværsret.

Uanset, at en adgang til at tvangsfuldbyrde handlepligter ved hjælp af tvangsbøder særligt i visse sagstyper ville indebære en effektivisering af håndhævelsen af sådanne pligter, har Retsplejerådet dog ikke fundet at kunne anbefale en sådan regel. Det har herved været afgørende for rådet, at de nugældende regler ikke har givet anledning til kritik i praksis, samt at der ikke i forbindelse med den praktiske retsanvendelse ses at have været udtrykt ønske om eller vist sig behov for effektivisering af retshåndhævelsen på dette område. Retsplejerådet foreslår, at de nugældende regler i retsplejelovens §§ 528-534 videreføres med i alt væsentligt uændret indhold, men i moderniseret form. Under hensyn til, hvorledes reglerne anvendes i praksis, har Retsplejerådet dog udformet sit udkast i kapitel 48 således, at det fremhæves, at det er hovedreglen, at der ved fogedrettens foranstaltning gennemtvinges *naturalopfyldelse* fremfor konvertering af kravet til et pengekrav.

Retsplejerådet har overvejet, om *konvertering af domhaverens krav* til et pengekrav fortsat bør kunne ske under fogedsagen. Rådet erkender, at den opgave, fogedretten derved bliver stillet overfor, er atypisk set i forhold til fogedrettens øvrige arbejdsopgaver. Endvidere finder rådet, at domhaverens frie valg mellem naturalopfyldelse eller erstatning åbner en vis adgang til spekulation på bekostning af rekvirenten. Væsentlige praktiske grunde taler dog efter Retsplejerådets opfattelse for at opretholde den nuværende ordning, idet en ordning, hvorefter en dom til naturalopfyldelse kun kan fuldbyrdes efter sit indhold, i en række tilfælde vil nødvendiggøre tilvejebringelsen af et nyt fuldbyrdesgrundlag, hvis der i tiden mellem domsafsigelsen og fuldbyrdelsen er indtrådt umulighed, således at naturalopfyldelse ikke lader sig gennemføre. Retsplejerådet finder det ubetænkeligt at lade konverteringen af rekvirentens krav til pengekrav ske under fogedproceduren, idet fogedretten i tilfælde, hvor der skal ske konvertering af rekvirentens krav, formentlig altid bør være beklædt af en jurist, ligesom fogedretten har mulighed for at lade sig bistå af sagkyndige ved fastsættelsen af pengekravets størrelse.

Retsplejerådet foreslår, at *pligten til at bistå domhaveren ved håndhævelse af undladelsespligter* fremti-

dig alene skal påhvile fogedretten, således at politiets opgave i disse tilfælde fremtidig alene bliver at bistå fogedretten efter bestemmelserne i retsplejelovens § 498, stk. 2. Det bemærkes at opgaverne med håndhævelse af nedlagte forbud allerede ved lov nr. 731 af 7. december 1988 er henlagt under fogedretter. Ophæves reglen om politiets bistand, er der ikke nogen grund til at have den specielle regel i § 535, stk. 2, om håndhævelse af handlepligter efter afsigelse af straffedom, idet de foranstaltninger, som kan tænkes udført af fogedretten, i forvejen er hjemlet i retsplejelovens kapitel 48.

Retsplejerådet har overvejet det rimelige i at opretholde domhaverens adgang til at anlægge *privat straffesag* ved domfældtes forsætlige tilsidesættelse af en ved dom pålagt handle- eller undladelsespligt. Rådet har fundet, at det navnlig for så vidt angår undladelsespligter fortsat er nødvendigt at have denne mulighed. Behovet for at kunne straffe for tilsidesættelse af handlepligter må på baggrund af retspraksis antages at være meget beskedent, men Retsplejerådet har dog ikke fundet grundlag for at foreslå reglen ophævet. Det bemærkes, at adgangen til at anlægge privat straffesag ved overtrædelse af forbud er *opretholdt* ved lov nr. 731 af 7. december 1988 om arrest og forbud. Det må efter Retsplejerådets opfattelse betragtes som mindre betænkeligt at straffe for forsættlig overtrædelse af en ved dom pålagt undladelsespligt end at pålægge straf for overtrædelse af fogedretligt forbud.

Retsplejerådet har ikke fundet grundlag for at foreslå ændringer i de nugældende regler om *håndhævelse af forældremyndighed og samværsret*, idet de hensyn, som har været bestemmende for udformningen af reglen i retsplejelovens § 536, næppe i dag kan vægtes anderledes, end de blev i ægteskabsudvalgets betænkning nr. 369/1964 om ægteskabets indgåelse og opløsning samt forældremyndighed og samkvæmsret, som danner grundlag for de nugældende regler.

Der henvises i det hele til betænkningen s. 15 ff.

2.2. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet må være enig med Retsplejerådet i, at de særlige regler om tvangsfuldbyrdelse af andre krav end pengekrav ikke har givet anledning til kritik eller vanskeligheder i den praktiske retsanvendelse, som kan begrunde en mere gennemgribende lovrevison.

Særligt kan Justitsministeriet tiltræde, at pligten til at bistå domhaveren ved håndhævelse af undladelsespligter fremtidig alene skal påhvile fogedretten. En sådan modernisering er også af Folketingets Ombudsmand påpeget som hensigtsmæssig (jf. FOB